

MUSTAQILLIK VA DIN

Norboyeva Xurshida Sulaymon qizi
Abdurasulova Ruxshona Ne'matillo qizi

*Denov Tadbirkorlik va Pedagogika Instituti Pedagogika fakulteti Maktabgacha ta'lim yo'nalishi, 2-
bosqich talabalari*

Annotatsiya: Ushbu maqolada mustaqillik va din o'rtasidagi o'zaro aloqadorlik, mustaqil davlatlarda diniy qadriyatlarning jamiyat taraqqiyotiga ta'siri hamda fuqarolarning e'tiqod erkinligi, diniy marosimlar va qadriyatlarga hurmat qilish haqida fikr yuritilgan.

Kalit so'zlar: mustaqillik, din, jamiyat, diniy marosimlar, diniy erkinlik, diniy tashkilot, davlat ta'lim tizimi.

KIRISH

Mustaqillik – xalqning erki va o'z taqdirini o'zi belgilash huquqini anglatadi. Bu jarayon nafaqat siyosiy va iqtisodiy mustaqillikni, balki milliy va diniy qadriyatlarning qayta tiklanishi hamda jamiyatning ma'naviy yuksalishini ta'minlaydi. O'zbekiston 1991-yil 31-avgustda mustaqillikni qo'lga kiritgach, diniy erkinlikni tiklash va e'tiqodiy an'analarning rivojlanishi uchun yangi imkoniyatlar yaratilgan.

Asosiy qism

Diniy ta'limning tiklanishi

Mustaqillikdan so'ng O'zbekistonda diniy ta'lim qayta tiklandi. Tashkil etilgan ta'lim muassasalari, jumladan, Toshkent Islom instituti, Mir Arab madrasasi va boshqa diniy o'quv yurtlari yosh avlodni ma'naviy yetuk shaxs sifatida tarbiyalashga hissa qo'shmoqda.

Masjidlar va ibodatxonalar qurilishi

Mustaqillik yillarida mamlakat bo'ylab yuzlab masjidlar qayta ta'mirlandi yoki yangidan qurildi. Shuningdek, boshqa din vakillariga oid ibodatxonalar faoliyatini tiklashga ko'maklashildi.

Diniy erkinlikni kafolatlash

Konstitutsiyaga binoan, har bir fuqaro o'z e'tiqodiga ko'ra ibodat qilish erkinligiga ega. Davlat va dinning ajratilishi tamoyili asosida barcha e'tiqodlar teng huquqli ekanligi e'lon qilindi.

Milliy va diniy merosni o'rganish

O'zbekiston diniy merosni saqlash va targ'ib qilishga katta e'tibor qaratmoqda. Imom Buxoriy, Imom Termiziy va boshqa ulug' ulamolarimizning asarlari tadqiq etilib, xalqaro ilmiy anjumanlar tashkil qilinmoqda.

Mustaqillik va Din: O'zaro Ta'sirlar

Mustaqillikning dastlabki bosqichlarida, ko'plab xalqlar o'z diniy qadriyatlarini mustahkamlashga intiladi. Mustaqil bo'lgan davlatlar ko'pincha diniy erkinlikni ta'minlashga, din va davlatni ajratishga yoki diniy erkinlikni kuchaytirishga harakat qiladilar. Bunday holatlarda din jamiyatda nafaqat madaniyat, balki siyosat va ijtimoiy hayotga ham ta'sir ko'rsatadi.

Masalan, o'zining mustaqillik yo'lida erkin va bag'rikenglikni targ'ib qilayotgan davlatlar diniy erkinlikni o'z siyosatining asosi sifatida belgilaydi. Bu esa, o'z navbatida, har bir fuqaroga o'z diniy e'tiqodini erkin amalga oshirish imkonini beradi. Mustaqillik va din o'rtasidagi munosabatlar ko'plab ijtimoiy va siyosiy jarayonlarda o'z ifodasini topadi. Mustaqil jamiyatda din erkinligi, inson huquqlari va ijtimoiy adolat ta'minlanadi. Dinning ahamiyati jamiyatda ma'naviy va axloqiy qadriyatlarni shakllantirishda davom etadi. Shu tariqa, mustaqillik va din bir-birini to'ldirgan, birgalikda taraqqiyotga xizmat qiladigan elementlardir.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, mustaqillik va din jamiyatning ma'naviy va axloqiy poydevorini mustahkamlashda muhim o'rin tutadi. Mustaqillik yillarida diniy erkinlikning tiklanishi, e'tiqod sohasidagi imkoniyatlarning kengayishi va milliy qadriyatlarning rivoji jamiyat taraqqiyotiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Din va ma'naviyatning uyg'unligi yosh avlodni tarbiyalashda ham muhim ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. Ikki
2. "Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to'g'risida"gi qonun.
3. Abdulaziz Mansur. Islom tarixi va madaniyati. Toshkent, 2020.
4. Abduqodirov, M. (2017). "Mustaqillik va diniy qadriyatlar". Toshkent: Akademnashr.
5. Qodirov, B. (2005). "Din va jamiyat: nazariy yondashuvlar". Toshkent: O'zbekiston universiteti nashriyoti
6. Mansurov, D. (2002). "Mustaqillik va madaniyat: O'zbekistondagi diniy jarayonlar". Toshkent: O'zbekiston davlat nashriyoti.

